

Undervisningsbeskrivelse

Stamoplysninger til brug ved prøver til gymnasiale uddannelser

Termin	Maj-Juni 2019
Institution	Kolding HF og VUC
Uddannelse	Hf
Fag og niveau	Dansk som andetsprog A
Lærer(e)	Anne Thisted
Hold	DsaA

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb

Titel 1	Novelleanalyse
Titel 2	Mini-SSO: Skriftligt forløb
Titel 3	Selvfremsstilling i dokumentarer
Titel 4	Middelalder, oplysningstid og romantik
Titel 5	Argumentation og retorik
Titel 6	Det moderne gennembrud og det folkelige gennembrud
Titel 7	Journalistik og nyhedsformidling
Titel 8	Lyrik og ny litteratur
Titel 10	Eksamensrettet skriftligt forløb

Titel 1	Novelleanalyse
Indhold	<ul style="list-style-type: none"> • Tove Ditlevsen: "Nattens Dronning", 1952 • Martin A. Hansen: "Agerhønen" fra <i>Agerhønen</i>, 1947 • Ernest Hemingway: "En meget kort historie" fra <i>I vor tid</i>, 1925 • Helle Helle: uddrag af "Noter" fra <i>Dansknoter</i> nr. 2, 1999 • Helle Helle: "Hedebølge" fra <i>Biler og dyr</i>, 2000 • Peter Seeberg: "Støvsuger", 1997 <p>Supplerende materiale:</p> <p>Naja Marie Aidt: "Slik" (2006) Lone Hørslev: "Yogabolden" (2017)</p> <p>Teori i kompendiet for forløbet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Analyse og fortolkning som metode • Fortælleforhold • Personbeskrivelse • Minimalisme • Wolfgang Isters teori
Omfang	
Særlige fokuspunkter	<p>Centrale begreber:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fortælletyper (1.personsfortæller, 3.personsfortæller) • 3.personsfortæller (observerende, alvidende, personbunden) • Synsvinkel (indre, ydre, kombineret) • Direkte, indirekte eller dækket tanke/tale • Direkte og indirekte person- og miljøbeskrivelse • Minimalisme (less is more, indirekte fortællestil, show it, don't tell it) • Tomme pladser (--> suspense + interaktion mellem tekst og læser) • Den klassiske novelle (enstregen handling, tredeling, central begivenhed, begrænset persongalleri) • Den moderne novelle (enstregen handling, in medias res, åben slutning, begrænset persongalleri) <p><u>Generelt:</u> Fx ordforrådstilegnelse Chunks/faste vendinger</p>

Væsentligste arbejdsformer	Dialogisk klasseundervisning, højtlesning, gruppe- og pararbejde, individuelt arbejde, læreroplæg, peer-feedback, mundtlige fremlæggelser/optagelser, omlagt skriftligt arbejde, udtale.

Titel 2	Mini-SSO – skriftligt forløb
Indhold	<p>Naja Marie Aidt: ”Slik” (2006) Helle Helle: ”Hedebølge” (2000)</p> <p>Teori: ”Generelt om minimalisme” (lærerkopi) ”Om Wolfgang Iser” (lærerkopi) ”Minimalisme” i <i>Litteraturens veje</i>, s. 466-470</p>
Omfang	12 lektioner
Særlige fokuspunkter	<p>Centrale begreber:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fortælletyper (1.personsfortæller, 3.personsfortæller) • 3.personsfortæller (observerende, alvidende, personbunden) • Synsvinkel (indre, ydre, kombineret) • Direkte, indirekte eller dækket tanke/tale • Direkte og indirekte person- og miljøbeskrivelse • Minimalisme (less is more, indirekte fortællestil, show it, don't tell it) • Tomme pladser (--> suspense + interaktion mellem tekst og læser) • Den klassiske novelle (enstrengt handling, tredeling, central begivenhed, begrænset persongalleri) • Den moderne novelle (enstrengt handling, in medias res, åben slutning, begrænset persongalleri) • Skriftlighed: Fokus på den analyserende artikel og dens komposition/opsætning.
Væsentligste arbejdsformer	Individuelt arbejde med læreroplæg. Skriftligt og mundtligt feedback på de afleverede opgaver.

Titel 3	Selvfremsstilling i dokumentarer
Indhold	Primærttekster:

- Dokumentarer fra DR:
 - "Tykke Ida", 2017 (afsnit 1): <https://www.dr.dk/tv/se/tykke-ida/tykke-ida-2/tykke-ida-1-2>
 - "Hård udenpå", 2017 (afsnit 2): <https://www.dr.dk/tv/se/hard-udenpa/hard-udenpa-2/hard-udenpa-1-4#!/04:37>
- Supplerende materiale:
- "De perfekte piger" (afsnit 1): <https://www.dr.dk/tv/se/de-perfekte-piger/-/de-perfekte-piger-1-6> (værk)
- "Petra får en baby" (afsnit 1): <https://www.dr.dk/tv/se/petra-far-en-baby/-/petra-far-en-baby-1-8>
- "Hjemvendt": <http://filmcentralen.dk/alle/film/hjemvendt>
- Eating Out: (kortfilm)
<https://www.youtube.com/watch?v=IUAXzj9Ou4&list=PLT-TI6DdFlhMaXBqPUgtfoNnGIkgT71Ze>
- Den lille mand: (kortfilm)
<https://www.youtube.com/watch?v=B3vYbSdqSTw>
- Kortfilm: "Lovefield": (kortfilm)
<https://www.youtube.com/watch?v=4meeZifCVro>
- Teori:
- Lærerproduceret materiale om filmiske virkemidler
 - Afsnit fra *DOX* af Dorthe Schmidt Granild og Mette Wolfhagen, 2016:
 - "Definition af dokumentargenren" (s. 16-18)
 - "Autenticitetsmarkører - Signaler om virkelighed" (s. 18-21)
 - "Interviewformer" (s. 39)
 - "Dokumentarens fortælleformer" (s. 44)
 - "Tv-dokumentarisme" fra ibogen *Levende billeder - grundbog i mediefag* af Anders Dahl m.fl., 2013, 2018

Omfang	25 %
Særlige fokuspunkter	<p>Centrale begreber:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kropsfremstilling • Filmiske virkemidler (normal-, frø-, og fugleperspektiv + total-, halvnær-, nær billedbeskæring + synkron og asynkron lyd + montageklipping, kontrastklipping) • Autenticitetsmarkør • Dokumentargenrer (tv-dokumentar vs. dokumentarfilm – portræt, sociologisk dokumentar, institutionsdokumentar, sagsorienterede dokumentar) • Fortælleformer (observerende, dybdeborende, deltagende)
Væsentligste arbejdsformer	Dialogisk klasseundervisning, gruppe- og pararbejde, fremlæggelser / matrixgrupper, individuelt arbejde, læreroplæg, peer-feedback, omlagt skriftligt arbejde om at skrive den analyserende artikel om dokumentarfilm.

Titel 4	Middelalder, oplysning og romantik
Indhold	<p>Middelalder:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Ebbe Skammelsøn (folkeviser) <p><u>Oplysningstid:</u></p> <p>Spillefilm: "En kongelig affære" (værk)</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Ludvig Holberg: uddrag af Jeppe på bjerget (1. akt, scene 1, 2 og 3). ○ Ludvig Holberg: Epistel 91. <p>Romantikken:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Romantikken og romantismen: <ul style="list-style-type: none"> ○ Adam Oehlenschläger: "Guldhornene", 1803 ○ N.F.S. Grundtvig: "Modersmaalet", 1837 ○ H.C. Andersen: "I Danmark er jeg født", 1850 ○ St. St. Blicher: "Kjært est du Fødeland, sødt er dit Navn" (1814) ○ Emil Aarestrup: <i>Erotiske situationer</i> (4. værk) med særligt fokus på: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Paa Sneen ▪ Den uforsigtige ▪ I Theatret ▪ En Afsked ▪ Blikket <p>Teori i kompendiet for forløbet:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Lærerproduceret materiale om: <ul style="list-style-type: none"> ○ Middelaldersamfundet ○ Genretræk for folkeviser ○ Oplysningstiden ○ Dramaet som genre ○ Romantismen ○ Det moderne gennembrud og sædelighedsfejden ● Afsnit fra <i>Brug litteraturhistorien</i> af Mimi Sørensen m.fl., 2014: <ul style="list-style-type: none"> ○ "Holbergs komedier" ○ "Romantikken: En kaotisk tidsalder" ○ "Nationalromantisk harmoni" ○ "Biedermeier: Enhedskultur og idyl"

	<ul style="list-style-type: none"> Om Emil Aarestrup og hans erotiske digte fra ibogen <i>Danske forfattere</i>, red. Anne Bøndergaard (kortlink.dk/xqpc og kortlink.dk/xqpb)
Omfang	
Særlige fokuspunkter	<p>Centrale begreber:</p> <p>Middelalderen:</p> <ul style="list-style-type: none"> Feudalsamfund og hierarkisk verdensopfattelse Trylleviser og ridderviser Syrebadsteknik i folkeviser (stereotype karakter- og miljøbeskrivelser, ubestemt tid og sted, formelsprog, simpel handling, enkelt sprog, dialog mellem højst 2 personer af gangen) Ekspansionsteknik i folkeviser (gentagelser, gentagelser med variation, detaljerede beskrivelser) <ul style="list-style-type: none"> Oplysningstiden: <ul style="list-style-type: none"> Fornuft og rationalisme + viden og oplysning Naturvidenskabelige >< overtro / religion Ytringsfrihed, demokrati, menneskerettigheder Dramaet som genre (replikker og regibemærkninger, konflikt, intrige og budskab) Holbergs komedier (den typiske hovedperson og opbygning) Romantikken: <ul style="list-style-type: none"> Nationalromantikken (og fædrelandssange) Biedermeier (pænhed, familien, tryghed i hjemmet) Romantismen: <ul style="list-style-type: none"> Det erotiske, mystiske og dæmoniske Skyggesider, splittelse, ubeherskede og uforudsigelige
Væsentligste arbejdsformer	Dialogisk klasseundervisning, gruppe- og pararbejde, fremlæggelser / matrixgrupper, individuelt arbejde, læreroplæg, peer-feedback, omlagt skriftligt arbejde.

Titel 5	Argumentation og retorik
Indhold	Dronningens nytårstale 2017

	<p>Statsministerens nytårstale 2018 Sara Omar: Nytårstale 2018 Anne Grethe Bjarup-Riis i Go' morgen Danmark om prostitution Lars Bukdahl: "Én bog er ikke nok", <i>Weekendavisen</i> d. 26/10-2018. Thorbjörg Hadsteinsdottir: "Min historie kan blive din" i <i>10 år yngre på 10 uger</i>, 2008. Puk Sabber: "De findes faktisk, de fattige", Ekstra Bladet d. 25/11-2013.</p> <p>Teori – lærerproduceret:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Det retoriske pentagram • Appelformerne • Toulmins argumentationsmodel • Sproglige virkemidler
Omfang	
Særlige fokuspunkter	<ul style="list-style-type: none"> • Toulmins argumentationsmodel (påstand, belæg, styrkemarkør, rygdækning, gendrivelse) • Appelformer (etos, logos, patos) • Det retoriske pentagram (modtager, afsender, emne, kontekst, sprog) • Sproglige virkemidler (retoriske spørgsmål, triade, metafor, sammenligning, farvede ord, modsætningspar, gentagelser, intertekstualitet) • Diskursanalyse (Nodalpunkt, ækvivalenskæde, hegemoni, antagonisme)
Væsentligste arbejdsformer	<p>Dialogisk klasseundervisning, gruppearbejde, individuelt arbejde med skriftlig opgave, læreroplæg, højtlesning, fremlæggelser, arbejde med skriftlig feedback.</p>

Titel 6	Det moderne gennembrud og det folkelige gennembrud
Indhold	<p>Herman Bang: ”Den sidste balkjole” Amalie Skram: Uddrag af <i>Constance Ring</i> Amalie Skram: kap. 1 <i>Forraadt</i> Henrik Pontoppidan: <i>Isbjørnen</i> (værk) Martin Andersen Nexø: ”Lønningsdag” (1900) Johannes V. Jensen: ”Bitte-Selgen” (1910) Afsnit 7 ”1800-tallet på vrangen”: https://www.dr.dk/tv/se/18-tallet-pa-vrangen/1800-tallet-pa-vrangen-2/18-tallet-pa-vrangen-7-8</p> <p>Teori – lærerproduceret:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Det moderne gennembrud som periode • Herman Bang og impressionismen • Kvinderollen og Amalie Skram <p>Anden teori:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ”Det folkelige gennembrud” i <i>Litteraturens linjer</i>, s. 76-84.
Omfang	
Særlige fokuspunkter	<p>Centrale begreber:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kendetegn ved Det moderne gennembrud (kritik af køn, klasse og kirke, urbanisering, industrialisering, sekularisering, demokratisering) • At sætte problemer under debat i litteraturen • Sædelighedsfejden (debat om kønsroller og undertrykkelsen/frigørelsen af kvinder, tre grupper: de traditionelle, de konservative, de moderne) • Realisme og impressionismen • Kendetegn ved Det folkelige gennembrud (at give provinsen og de fattige en stemme, dialekter, ”fra folket til folket”)

Væsentligste arbejdsformer	Dialogisk klasseundervisning, gruppearbejde, pararbejde, individuelt skriftligt arbejde, læreroplæg, højtlesning, fokuseret læsning af et værk
-----------------------------------	--

Titel 7	Journalistik og nyhedsformidling
Indhold	<p>Primærtekster i kompendiet for forløbet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Per Mathiessen m.fl.: ”Ny bilagsbombe under Løkke” (nyhedsartikel fra <i>Ekstra Bladet</i> den 13. maj 2014) • Thomas Larsen: ”Venstres farlige krisehåndtering” (baggrundsartikel fra <i>Berlingske Tidende</i> den 20. maj 2014) • Fie West Madsen: Forsiden + ”Skoleelever så blodigt angreb” (nyhedsartikel fra <i>BT</i> den 23. marts 2017) • Uffe Taudal m.fl.: Forsiden + ”Angreb på det britiske parlament” (nyhedsartikel fra <i>Berlingske Tidende</i> den 23. marts 2017) • Terkel Svensson: ”Terroralarm i Bruxelles – jerngreb om byen” (nyheds-artikel fra <i>Fyns Amts Avis</i> den 22. november 2015) • Per Thiemann: ”Bruxelles bliver aldrig den samme igen” (reportage fra <i>Politiken</i> den 24. november 2015) • Christian R.: ”Kristiansborg Slots Brand” (nyhedsartikel fra <i>Politiken</i> den 4. oktober 1884) • Herman Bang: ”Branden” (fortællende journalistik fra <i>Nationaltidende</i> den 4. oktober 1884) • Morten Sabroe: ”Oscarfest: Kan man ryge Oscar?” (<i>Politiken</i> den 27. marts 2001) • Aviser fra den 21/3-2019 (<i>Politiken, Jyske Vestkysten, BT, Ekstra Bladet, Børsen, Jyllands Posten</i>): Alle har valgt én af aviserne og arbejdet med den som værk. <p>Teori i kompendiet for forløbet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lærerproduceret materiale om: <ul style="list-style-type: none"> ○ Nyhedsformidlingens historie ○ Avistyper og modtagergrupper ○ Layout, vinkling og kilder ○ Genrer (informationsgenrerne, fortællende journalistik og opinionsgenrerne) og komposition • Afsnit fra <i>NEWS</i> af Henrik Poulsen, Gyldendal, 2015: <ul style="list-style-type: none"> ○ ”Fra særheder til nærheder” (s. 83) ○ ”De fem nyhedskriterier” (s. 84)

Omfang	
Særlige fokuspunkter	<ul style="list-style-type: none"> • Nyhedskriterier (aktualitet, væsentlighed, identifikation, sensation, konflikt) • Komposition: Nyhedstrekanten vs. Spændingsopbyggende komposition • Vinkling • Kilder (erfaringskilder, partskilder, ekspertkilder) • Layout (rubrik, underrubrik, mellemrubrik, brødtekst, byline) • Informationsgenrerne (nyhedsartikel, baggrundsartikel, reportage) • Fortællende journalistik • Opinionsgenrer (kronik, klumme, læserbrev) • Fakta- og fiktionskoder <p>Værklæsning af biografi:</p> <p>Behzad: Fie Laursen: <i>Min ærlighed</i> David: Bruce Dickinson: <i>En selvbiografi. What does this button do?</i> Helle Thorning: <i>Helle for magten</i> Jacob: Hans A. Schrøder: <i>Flyveren Christian Viuff</i> Mehari: Peter Lodberg: <i>Håbets fyrtårn</i> Noreddin: Orhan Pamuk: <i>Istanbul – erindringer og byen</i> Nuuro: <i>Hillary Clinton</i> Roula: Ahmad Mahmoud: <i>Sort land</i> Tanaphon: David Lagercrantz: <i>Jeg er Zlatan Ibrahimovic</i> Zahra: Oversat af Asger Hedegaard: <i>Neymar. Min selvbiografi</i> Bahrija: ?</p>
Væsentligste arbejdsformer	Dialogisk klasseundervisning, gruppe- og pararbejde, fremlæggelser / matrixgrupper, individuelt arbejde, begrebstræning, læreroplæg, omlagt skriftligt arbejde, prøveeksamen

Titel 8	Lyrisk og ny litteratur
Indhold	<p>Tom Kristensen: "Det blomstrende slagsmål" fra <i>Fribytterdrømme</i> (1920)</p> <p>Rudolph Broby-Johansen: "Bordelpige dræber Ufødt" fra <i>Blod</i> (1922)</p> <p>Klaus Rifbjerg: "Livet i badeværelset" fra <i>Konfrontation</i> (1960)</p>

	<p>Yahya Hassan: "BARNDOM" fra <i>Yahya Hassan</i> (2013)</p> <p>Morten Pape: Uddrag af første kapitel af <i>Planen</i> (2015)</p> <p>Naja Marie-Aidt: Uddrag af <i>Har døden taget noget fra dig så giv det tilbage</i> (2017)</p> <p>Lone Hørslev: "Jeg ved ikke, om den slags tanker er normale" fra <i>Skilsmiddedigte</i> (2009)</p> <p>Lone Hørslev: "Yogabolden" fra <i>En ordentlig mundfuld</i> (2017)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Afsnit fra <i>Brug litteraturhistorien</i> af Mimi Sørensen m.fl., 2014: <ul style="list-style-type: none"> ○ "Flydende identiteter" (s. 232) ○ "Selvbiografi: fiktion eller fakta?" (s. 233) ○ "Dobbeltkontrakt" (s. 233-234) • "Autofiktion" fra ibogen <i>De seneste 5 års litteratur</i> af Brian Andreasen m.fl. (https://5aarslitt.systime.dk/index.php?id=250) • Lærerproduceret materiale om digtanalyse og sproglige virkemidler • Afsnit fra <i>Gads Litteraturlleksikon</i> af Henrik Rasmussen m.fl., 1999: <ul style="list-style-type: none"> ○ "Ekspressionisme" (s. 85) ○ "Konfrontationsmodernisme" (s. 179-180) <p>Supplerende materiale:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Spillefilmen "Nordkraft" (2005) af Ole Christian Madsen - Jacob Ejersbo: Uddrag af <i>Nordkraft</i>, 1999. - Karen Blixen: <i>Babettes gæstebud</i>, 1950.
Omfang	
Særlige fokuspunkter	<ul style="list-style-type: none"> • Strofer, vers og brudte linjer • Sproglige virkemidler (gentagelser, rytme, modsætninger, billedsprog, brug af ordklasser som virkemiddel, semantiske skemaer) • Billedsprog (metafor, besjæling, personificering, sammenligning, symbol)

	<ul style="list-style-type: none"> • Enderim og bogstavrim • Modernismen (fokus på tidlig modernisme, ekspressionismen og konfrontationsmodernismen) • Autofiktion og dobbeltkontrakt
Væsentligste arbejdsformer	Dialogisk klasseundervisning, gruppe- og pararbejde, individuelt arbejde, begrebstræning, læreroplæg, omlagt skriftligt arbejde

Titel 9	Eksamensrettet skriftligt forløb
Indhold	<p>Lærerproduceret materiale om de to skriftlige genrer (skemaer)</p> <p>Koldingbibliotekerne: ”47 grunde til at bruge dit bibliotek”. https://youtu.be/YlrXbeJHk9Y</p> <p>Alan Bennett: Uddrag af ”En kongelig læser”. Gyldendal, 2007.</p> <p>Puk Sabber: ”De findes faktisk - de fattige”. Ekstra Bladet d. 25. november 2013.</p> <p>Katrine Marie Guldager: ”Storebælt”. <i>Ud at se</i> 2010.</p> <p>Bente Klarlund Pedersen: ”Egyptisk døds kørsel gav mig lyst til kedelig tryghed” (kronik), Politiken, 27. februar 2012.</p> <p>Christian Ville, ”Derfor ser jeg Paradise”: Information, 13. marts 2010.</p> <p>Sara Omar. Nytårstale 2018.</p> <p>Terminsprøve 2019.</p>

	Skrivetræning ca. 4 gange.
Omfang	
Særlige fokuspunkter	Citatteknik/PEE-modellen ”Tragtmodellen”: Hvordan man laver en god indledning Afsnit og overgange mellem afsnit Chunks Faste vendinger og ordsprog
Væsentligste arbejdsformer	Individuelt arbejde med skriftligt og mundtligt feedback. Læreroplæg med mulighed for at stille spørgsmål.